

Pelle Dragsteds tale ved Folketingets åbningsdebat

Taler

Pelle Dragsted
Politisk ordfører for Enhedslisten

Dato

5. oktober 2023

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

1 Jeg vil gerne starte med sige tak til mine kollegaer herinde, ikke mindst
partilederne, for den måde, I har taget imod mig som ny politisk ordfører for
Enhedslisten på. Jeg er faktisk taknemlig over leve i et land, hvor den nyvalgte
frontfigur for et trods alt stadig væk mindre parti prompte bliver inviteret til
5 kaffe hos statsministeren, og hvor man også modtager lykønskninger fra de
partiledere, man måske er mest uenig med. Det er absolut ikke i alle lande og
parlamerter, at den slags er normalt. Mange steder hilser politikere fra de to fløje
knap nok på hinanden, når de passerer hinanden på gangen.

10 Og det er ikke, fordi vi sådan skal være bonkammerater eller være sådan en
sammenspist loge herinde. Vi skal gå hårdt til hinanden i den politiske arena, for
politik er jo alvor. Det handler om menneskers liv og tilværelse, og lige nu
handler det sådan set også om vores klodes overlevelse. Men man kan godt
kæmpe hårdt med hinanden her i salen og i andre politiske arenaer og samtidig
15 anerkende, at ens politiske modstandere har fået et fint demokratisk mandat af
vælgerne, som fortjener respekt, uanset hvor politisk uenig man er. Så tak for
det. Jeg synes, at vi har grund til at være taknemlige – jeg er i hvert fald
taknemlig.

20 Men det er absolut ikke det eneste, jeg er taknemlig over i vores land. Jeg vil
gerne bruge den her, min første åbningstale, til at sige lidt mere om mit
grundlæggende syn på det Danmark, som jeg holder af, sådan lidt ideologisk.

Hvis der er et hovedtræk i den politiske udvikling, som jeg vil pege på som helt
25 centralt for vores samfund og hvordan det har udviklet sig, så har det været
forsøget på at balancere og fordele magten i vores samfund; at beskytte de små
mod de store, de magtesløse mod de magtfulde, flertallet mod eliten. Og i
virkeligheden synes jeg, at Danmarks moderne politiske historie er en lang
opvisning af, hvordan vi har opbygget institutioner og fællesskaber, der

30

balancerer og omfordeler magt fra de få til de mange.

Først selvfølgelig med demokratiet, der gjorde os til politisk ligeværdige borgere – vores frihedsrettigheder, ytringsfrihed, organisationsfrihed, pressefrihed og generelt beskyttelsen mod arbitrære overgreb eller indgreb fra statens side. Den
35 balancering af borgernes rettigheder over for statsmagten er akkurat lige så vigtig i dag, som den altid har været, og måske særligt i den her tid, hvor illiberale idéer vinder frem både ude og måske også hjemme. Den grundholdning tror jeg, at jeg deler med de fleste herinde, også med mine mere liberalt orienterede kollegaer.

40

Men det, jeg måske synes, at de – I – alt for ofte glemmer, er, at det ikke kun er staten eller den politiske elites magt over for borgerne, der skal balanceres. Også den økonomiske elites magt kan true borgernes frihed og uafhængighed og indflydelse på eget liv, ikke mindst i en kapitalistisk økonomi, som jo har som
45 egenskab ofte at koncentrere rigtig meget velstand og dermed også magt oppe i toppen. Bare tænk på den underordning, som almindelige danskere, almindelige arbejdere levede under for hundrede år siden, og som er så godt beskrevet af forfattere som Martin Andersen Nexø eller Jeppe Aakjær eller Harald Herdal, hvor de stod med hatten i hånden og totalt underordnet arbejdsgiverens mig og
50 luner.

Derfor byggede fortidens socialister stærke fællesskaber op, som kunne lægge arm med overmagten, ved at organisere sig i fagforeninger, ved at strejke, ved at forhandle kollektivt i stedet for at stå alene og hver for sig. Det var det, der
55 sikrede almindelige mennesker, almindelige arbejdere, en hidtil uset andel af velstanden i vores samfund og en hidtil uset frihed; frihed til at holde fri og weekend med ungerne, til at kunne blive hjemme, når man var syg, med fuld løn. Demokratiet og arbejderbevægelsen, frihedsrettigheder og fagforeninger var enorme civilisatoriske fremskridt for det brede flertal.

60

Men det måske vigtigste fremskridt, når det handler om at balancere magten, er velfærdssamfundet, for da den almindelige valgret bragte socialistiske partier i regering, så kunne også demokratiet bruges til at begrænse og inddæmme den økonomiske elites magt. Ny lovgivning gav beskyttelse til dem, der boede til leje, mod urimelige huslejestigninger; arbejdsløshedsunderstøttelse gav
65 lønmodtagerne retten til at sige fra, fordi de havde noget at leve af, hvis de fik en fyreseddel; forbrugere blev beskyttet mod ågerrenter i bankerne. Men først og fremmest så sikrer velfærdssamfundet fri og lige adgang til opfyldelse af nogle af

70 vores allermest basale behov: Sundhed, uddannelse og pleje. Det var ting, som
indtil da havde været varer, man skulle købe på et marked, hvis man havde råd,
der blev forvandlet til sociale rettigheder for alle borgere. Velfærdssamfundet
blev den drivende kraft for almindelige menneskers tryghed og frihed, en
frihedsmaskine.

75

Så bare for at opsummere: De liberale idéer gav os beskyttelsen mod
statsmagten; de socialistiske idéer har givet os beskyttelsen mod den økonomiske
magt. Det er kombinationen af begge idéer, der kan sikre det store flertal frihed
og uafhængighed og beskyttelsen både mod uhæmmet statsmagt og uhæmmet
økonomisk magt.

80

85 Det fører mig frem til nutiden og den aktuelle situation og til regeringens
politik, for jeg er dybt bekymret. Jeg ser, at balancer, som fortidens generationer
byggede op, smuldrer; jeg ser, at almindelige menneskers magt og indflydelse
bliver mindre, mens de mest økonomisk magtfulde får friere tøjler.

90 Tag f.eks. vores finanssektor, som i den her tid hiver milliarder op af lommerne
på almindelige dansker, der i forvejen er hårdt presset af urimelige renter og
groteske gebyrer. Hvem beskytter i dag borgerne og små erhvervsdrivende mod
bankernes økonomiske magt? Eller tag el-spekulanterne, som der blev talt om
tidligere, som helt uden modspil har tjent milliarder på at presse vores el- og
95 gaspriser op i vanvittige niveauer. Hvem beskytter danske familier mod den
slags uhæmmet grådighed i dag? Eller tag lejerne, der får presset deres husleje op
af udenlandske kapitalfonde som Blackstone. Hvem beskytter i dag danskerne
mod boligspekulanterne? I hvert fald ikke regeringen.

100 Men allermest bekymret er jeg over krisen i vores velfærdssamfund, og hvad den
gør ved balancerne. Tænk, at vi er kommet derhen, hvor ældre mennesker, der
har knoklet hele livet, som har bygget det her samfund, som har betalt for min
og mange andre medlemmers uddannelse, nu nogle steder i landet kun får gjort
rent en gang om måneden. Det er uværdigt, og det skaber ulighed. For dem, der
105 har penge nok, kan jo købe sig til privat rengøring. Det kan den pensionerede,
ufaglærte lagerarbejder bare ikke. Tænk, at vi er kommet dertil, hvor
psykologhjælp til forældre med kræftramte børn skæres væk, så man ikke får

den, hvis man ikke selv kan betale for den. Tænk, at vi er kommet dertil, at der
110 bliver talt om livstruende forhold på hospitaler i *Danmark*, altså for dem, der
ikke er råd til en privat forsikring. Det er en alarmerende udvikling, for når vi
mister retten til tryghed, vores ret til sundhedspleje og omsorg i alderdommen,
så mister vi frihed, så ryger balancerne.

115 Det er vigtigt at understrege, at det jo ikke behøvede at være sådan her. Det er
ikke en udvikling, der er kommet af sig selv – det er politiske valg. Og lige nu har
vi en regering, som med åbne øjne prioriterer nye og endnu flere skattelettelser i
toppen, mens vores velfærdssamfund smuldrer. 1 mia. kr. til ejendomsinvestorer
og kapitalfonde; 1 mia. kr. til i forvejen hovedrige virksomhedsarvinger; over 1
120 mia. kr. til at sænke topskatten for millionærerne.

Jeg har svært ved at forstå, hvordan man kan tage så lemfældigt på værdien af det
velfærdssamfund, som generationerne før os har bygget op, og jeg forstår særligt
ikke den socialdemokratiske top. Nu er der ikke så mange af dem til stede. Det
125 er, som om I har glemt, at det samfund, vi har skabt sammen, det
Fællesskabsdanmark, det Velfærdsdanmark, kom, fordi I sammen med resten af
venstrefløjens og arbejderbevægelsens stillede jer på den lille mands side mod de
økonomisk magtfulde.

130 Jeg har sagt det før, og jeg kommer nok også til at sige det igen: Politik handler i
sidste ende om at vælge side. Desværre stiller regeringen sig alt for ofte på den
forkerte side, på den økonomiske elites side. Vi ser det nu, hvor regeringen
vælger side med det industrielle landbrug, som ødelægger vores drikkevand,
vores klima, vores vandløb og vores fjorde, frem for at stille sig på side med det
135 store flertal af os, som mister muligheden for at tage en svømmetur i et rent hav
eller fiske torsk og rødspætter fra kysten med vores børn. I vælger side med
arbejdsgiverne, når I afskaffer en forårsfridag, frem for at kæmpe for mere fritid
og frihed til lønmodtagerne, sådan som vi historisk har gjort sammen. I vælger
side med de fossile interesser i stedet for de unge, der kæmper for en grøn,
140 retfærdig fremtid. Og ja, regeringen vælger side med millionærerne frem for at
sikre folkepensionisterne en værdig alderdom.

Jeg vil gerne give et løfte til danskerne. Jeg og Enhedslisten kommer aldrig til at
stille os på side med de økonomisk magtfulde i det her samfund. Vi kommer
145 altid til at stå på side med jer, der ikke er født ind i magt og rigdom og
privilegier; med jer, der lever af ærligt arbejde og ikke af spekulation med

kapitalindkomster; med jer, der har arbejdet et langt liv, og nu med rette kræver
en værdig alderdom. Vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at være jeres tillidsmand her
150 i Folketinget. I kan regne med os på jeres side – hver gang! Tak for ordet.

Kilde

ft.dk

155 **Kildetype**

Dokumentation på online medie

Tags

Debattale, Enhedslisten, Folketingstale, Politisk tale

Relateret

160 Christian Rabjerg Madsens tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

Morten Dahlins tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

Monika Rubins tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

165 Alex Vanopslaghs tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

Anna Falkenbergs tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

Franciska Rosenkildes tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

170 Inger Støjbergs tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

Markus Elias Olsens tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

Martin Lidegaards tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

Mette Frederiksens tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

175 Morten Messerschmidts tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

Pernille Vermunds tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

Pia Olsen Dyhrs tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

180 Sjúrður Skaales tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

Søren Pape Poulsens tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

Aaja Chemnitz' tale ved Folketingets åbningsdebat
5. oktober 2023

185 **URI**

190

195

200

205

210

215

220